

Činnost tekoucí vody

Činnost **rušivá** – **vymílání** (eroze) a **odnos** (denudace)

Činnost **tvořivá** – **vznik naplavenin** – vrstvy usazených úlomků hornin

Odtok vody na zemském povrchu plošný nebo soustředěný

Plošný odtok = ron

- ☐ po přívalem dešti se voda nestíhá vsakovat a odtéká povrchově
- ☐ vede k erozi půdy
- ☐ vznikají ronové rýhy

Soustředěný odtok – vodní tok, potok, řeka

1. Horní tok

- ❑ větší spád a víc energie
- ❑ převládá hloubková a boční eroze a odnos materiálu
- ❑ balvanité dno
- ❑ vodopády, peřeje
- ❑ obří hrnce

Balvanité
dno Vydry -
Šumava

Vodopády

- stupeň v říčním korytě
- vnik – síť puklin, nestejná odolnost hornin

peřeje – nízké vodopády stupňovitě za sebou uspořádané

katarakty – vodopády s širokým přepadovým lemem

Krkonoše – Mumlavský vodopád - jeden z nejmohutnějších v ČR

Obří hrnce

Vznikají obroušením vodou unášeným materiálem (evorze).

Krkonoše – Mumlava – obří hrnec

2. Střední tok

- ❑ menší spád
- ❑ řeka přetváří své koryto – vytváří zákruty, meandry a podle síly řeky a typu hornin i kaňony (jsou typické i pro horní tok)
- ❑ převládá transport materiálu – materiál se obrušuje a zaobluje

Štěrk – vznikl při transportu vodním tokem z původně ostrohranných úlomků hornin a minerálů.

Meandr se vytváří boční erozí
říčního koryta.

jesepní břeh (vnitřní) – vodní tok zde ukládá materiál, je
pomalejší a mělčí

výsepní břeh (vnější) – probíhá zde eroze břehu, vodní tok je
zde rychlejší a hlubší

Vývoj meandru

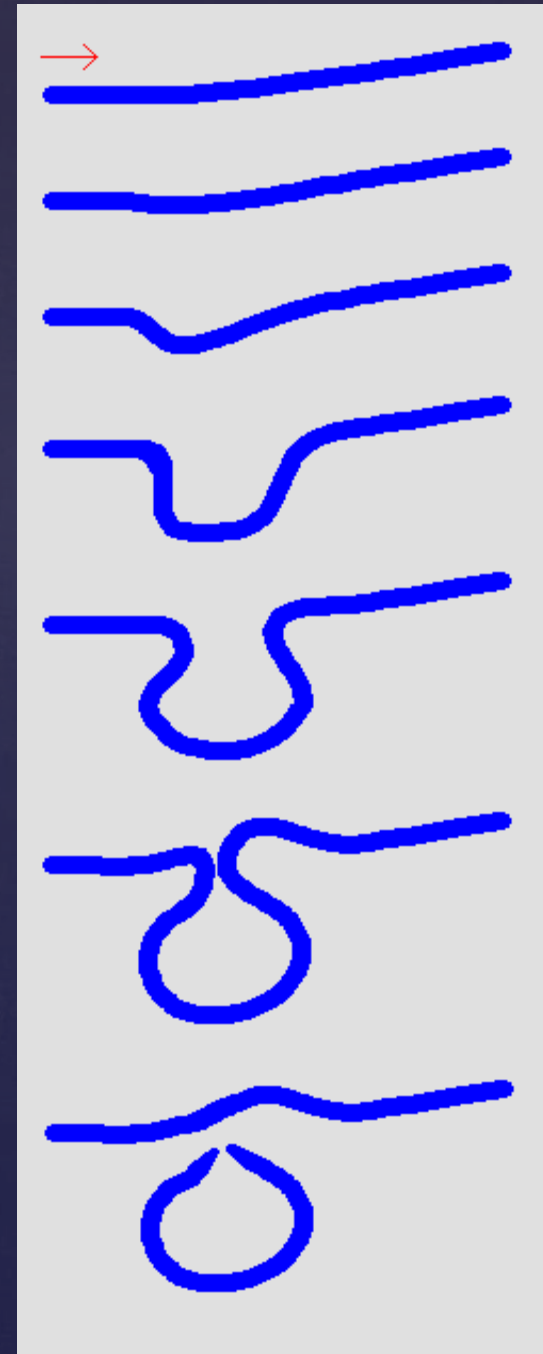
zákrut

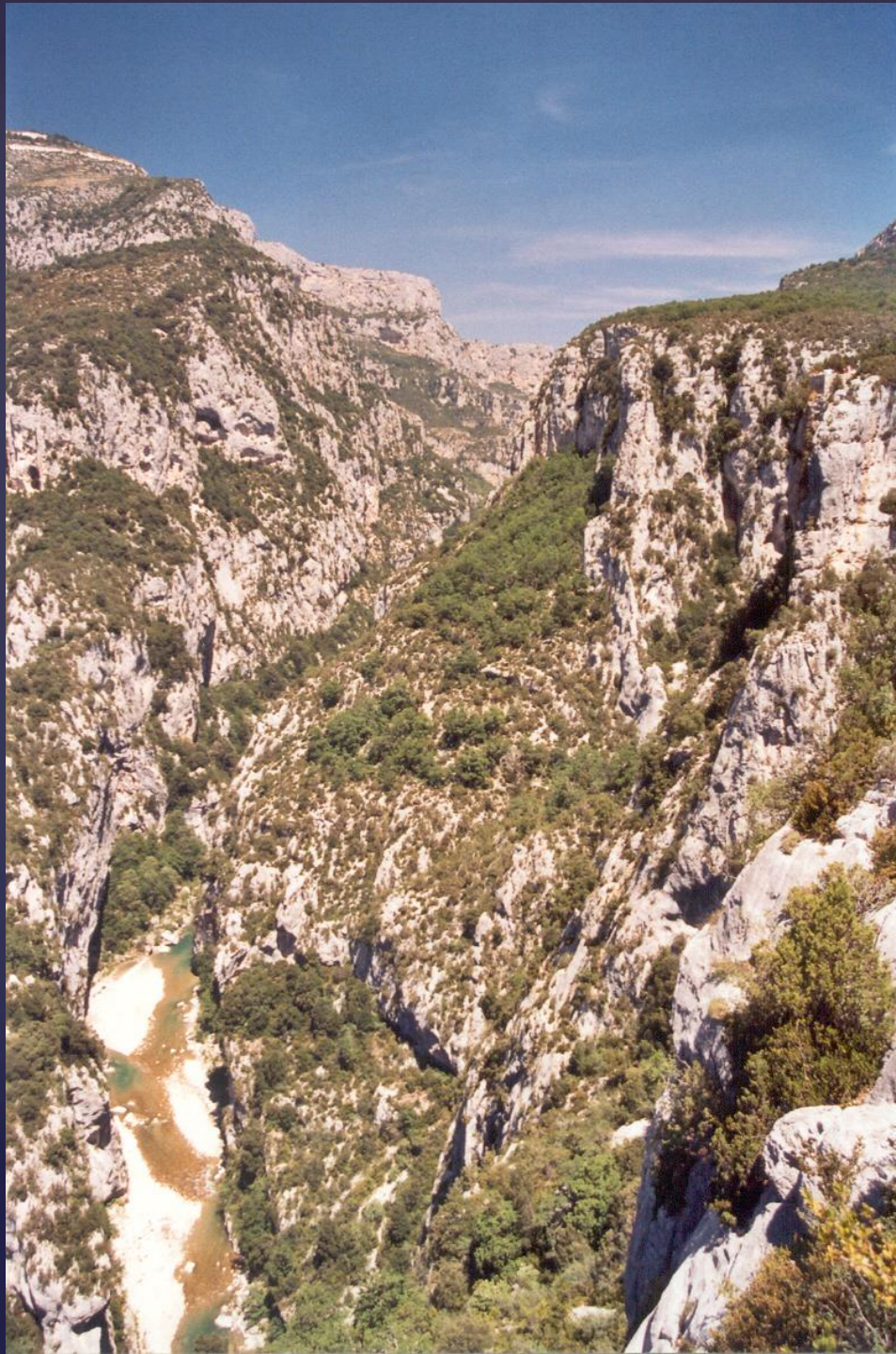
meandr

slepé rameno –
postupně se
zazemňuje a zarůstá

Kaňon řeky Verdon –
největší kaňon v Evropě,
místy dosahuje hloubky
až 700 m. Francie -
Provence

Kaňon řeky Verdon - Grand canyon du Verdon

<http://www.youtube.com/watch?v=31lafU5xxiA>

4:33min, fotografie, kvalita 720p

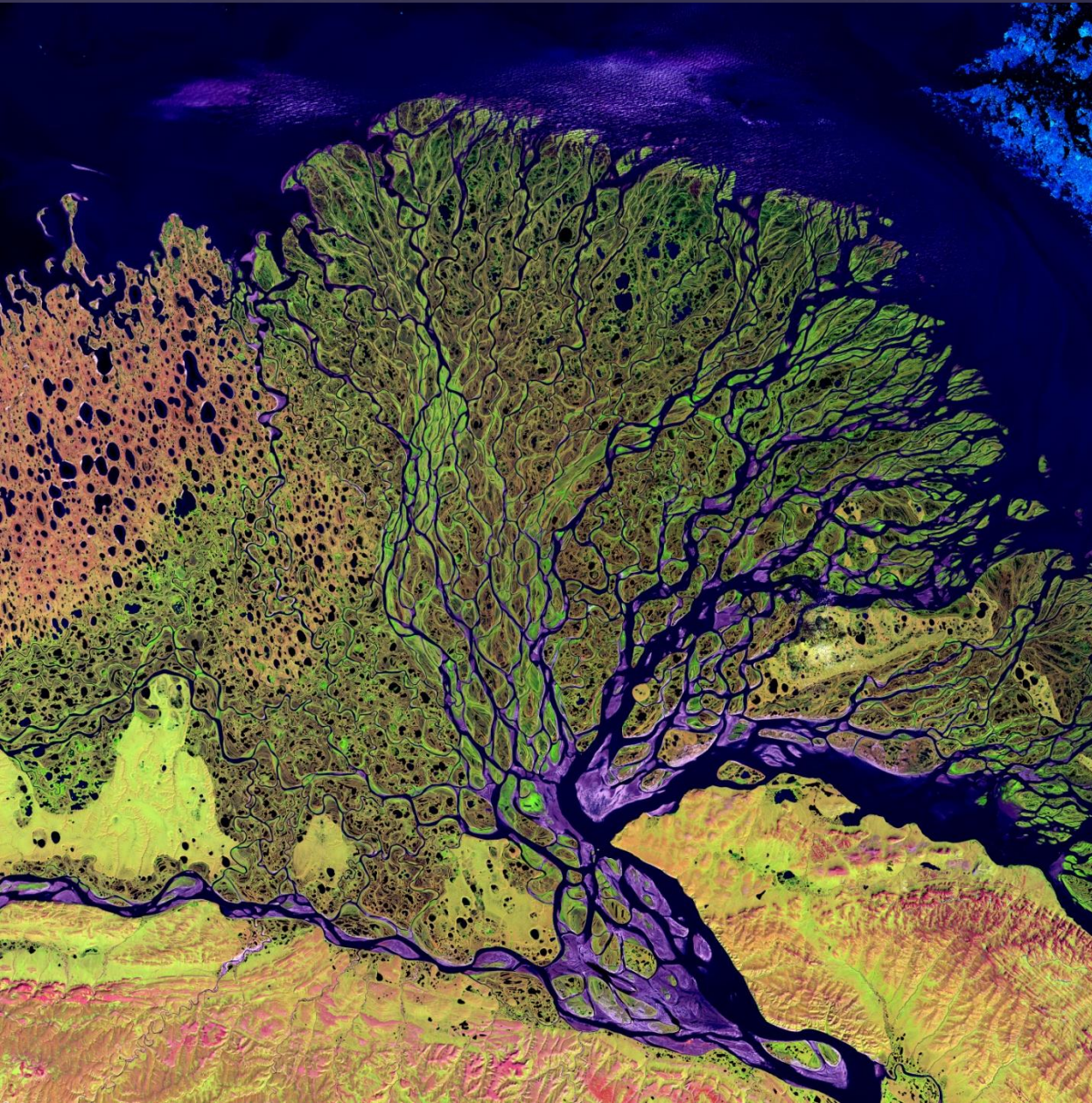
3. Dolní tok

- ❑ převládá tvořivá činnost – usazování
- ❑ klesá unášecí síla řeky a materiál je vytríděn podle velikost
- ❑ jílovité částice jsou odnášeny až do moře

Ukládaný materiál v podobě štěrkových lavic

- při ústí mohou řeky budovat z
unášeného materiálu říční deltu

Delta řeky Leny
ze satelitu Landsat
v nepravých
barvách.

POUŽITÉ ZDROJE:

- ❑ Regenerosion offenerBoden Tagebau.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2012 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Regenerosion_offenerBoden_Tagebau.jpg
- ❑ USA 10187 Horseshoe Bend Luca Galuzzi 2007.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2007 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:USA_10187_Horseshoe_Bend_Luca_Galuzzi_2007.jpg
- ❑ Meander in Ashes Hollow.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2008 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Meander_in_Ashes_Hollow.jpg
- ❑ Meandro.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Meandro.png>
- ❑ Gravel on a beach in Thirasia, Santorini, Greece.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2006 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gravel_on_a_beach_in_Thirasia,_Santorini,_Greece.jpg
- ❑ Gorges du Verdon. 2010. Dostupné z: <http://www.youtube.com/watch?v=31lafU5xxiA>
- ❑ Verdon pebble Galet du Verdon.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2009 [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://sh.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Verdon_pebble_Galet_du_Verdon.JPG
- ❑ Lena River Delta - Landsat 2000.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2006 [cit. 2013-04-23]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lena_River_Delta_-_Landsat_2000.jpg